

Huvudman

Helsingborgs kommun
kontaktcenter@helsingborg.se

Beslut

Datum 2024-10-14

Dnr 2024:4643

Sida 1 (19)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Slottsvångsskolan i Helsingborgs kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Helsingborgs kommun att senast **fredag den 14 mars 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande dokumentation i betygskatalog. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Helsingborgs kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Helsingborgs kommun ska vidta följande åtgärder

Dokumentation i betygskatalog

1. Se till att beslut om betyg dokumenteras på föreskrivet sätt. Detta innebär att den eller de lärare som har beslutat om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur. Detta innebär också att varje beslut om betyg ska dateras och signeras. Detta innebär vidare att betygskatalogen ska innehålla namn och titel på den eller de som har beslutat om betyg. Detta innebär även att det ska framgå av betygskatalogen om ett betyg har ändrats eller rättats. Detta innebär slutligen att noteringar i form av siffran 2 ska anges på föreskrivet sätt. (7, 8, 10 och 15 §§ Skolverkets föreskrifter om betygskatalog, SKOLFS 2011:123)

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Helsingborgs kommun en anmärkning avseende brister rörande arbetet med extra anpassningar och åtgärdande arbete för att motverka kränkande behandling. Helsingborgs kommun ska senast **fredag den 14 mars 2025**

vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser garanterad undervisningstid, frånvaroarbetet, garantin för tidiga stödinsatser, skolans arbete med särskilt stöd samt studiero.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2024:4643) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2024 inlett en tillsyn av Slottsvångsskolan i Helsingborgs kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Slottsvångsskolan följer gällande bestämmelser om garanterad undervisningstid, frånvaroarbetet, garantin för tidiga stödinsatser, arbetet med extra anpassningar, skolans arbete med särskilt stöd, åtgärdande arbete för att motverka kränkande behandling, studiero samt dokumentation i betygskatalog.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 3 september 2024 och 4 september 2024. Den 19 september 2024 har en kompletterande digital intervju genomförts med rektorn. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat åtgärdsprogram och betygskataloger för läsåret 23/24. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Dokumentation i betygskatalog

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av en förteckning över undervisande personal samt betygskataloger för höstterminen 2023 och vårterminen 2024. Av dessa framgår att flertalet icke-legitimerade lärare ensamma har signerat beslut om betyg i betygskatalogerna. Rektorn uppger i intervju att hen tolkat bestämmelserna på så sätt att de lärare som inte har legitimation kan besluta om betyg i kommunikation med en annan legitimerad lärare, samt att legitimerad lärare då inte också behöver signera betyget.

Av betygskatalogerna för höstterminen 2023 och vårterminen 2024 framgår också att det saknas signaturer och datering i flera ämnen där eleverna har fått betyg. Detta gäller både i ämnet modersmål för elever i samtliga årskurser, och i ett flertal andra ämnen för en elev på skolan. Vidare framgår av betygskatalogerna att det i flera ämnen och årskurser finns två betygssättande lärare i betygskatalogen men att enbart en lärare har signerat och daterat betygen. Rektorn uppger att det i matematik i årskurs 8 finns två undervisande lärare men att hen trott att enbart en lärare behövde signera. I andra ämnen och årskurser där det finns två betygssättande lärare med i betygskatalogen men enbart en lärare har signerat beror det, enligt rektorn, på en svårighet i systemet. Hen säger att det i de fallen beror på att en lärare slutat och en annan lärare tagit över undervisningen under terminen och sedan även beslutat om betyg, men att det inte gick att ta bort läraren som slutat ur systemet.

Av betygskatalogerna framgår vidare att ansvarig lärare har signerat betyg per ämne och årskurs, men att varje enskilt betyg inte är signerat.

Vidare framgår av betygskatalogerna för höstterminen 2023 och vårterminen 2024 att det i flera fall förekommer att betyg i betygskatalogen strukits över och ersatts med ett annat betyg. I vissa fall har betygssättande lärare i kolumnen "anteckningar" skrivit en signatur men inte i alla och det

framgår inte i något fall när det nya betyget har satts. I samtliga fall saknas det även en notering om orsakerna till att betyg strukits över och ersatts.

Av betygskatalogerna framgår vidare att siffran 2 används när ämnet inte ingår i elevens utbildning. Siffran 2 förekommer i betygskatalogerna för höstterminen 2023 och vårterminen 2024 i ämnena svenska eller svenska som andraspråk som eleven inte läst samt i ämnena moderna språk, modersmål och teckenspråk när eleven inte läst dessa ämnen. Siffran 2 anges därutöver hos några elever i ämnena musik, hem-och konsumentkunskap, bild, engelska samt idrott och hälsa. Siffran 2 används även för samtliga elever i ämnesblocken naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen. I betygskatalogen för höstterminen 2023 i årskurs 6 har siffran 2, förutom i ämnesblocken NO och SO, också angetts i några av de enskilda ämnena som eleverna inte läst än. I betygskatalogerna för höstterminen 2023 och vårterminen 2024 förekommer också användningen av siffran 2, förutom i ämnesblocken NO och SO, i några av de enskilda ämnena för några elever i olika årskurser.

Rättslig reglering

Av 6 kap. 10 § skolförordningen (2011:185) framgår att beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog. Rektorn ansvarar för att betygskatalogen förs.

Av 7 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog framgår att den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur. Av 8 § framgår att en betygskatalog bland annat ska innehålla namn och titel på den eller de som har beslutat om betyg. Vidare ska enligt 10 § siffran 2 anges i de enskilda ämnena i ämnesblocken när en elev i årskurs 6 i grundskolan fått blockbetyg i naturorienterande ämnen eller i samhällsorienterande ämnen. När en elev i årskurs 6 i grundskolan fått betyg i de enskilda ämnena, ska siffran 2 i stället anges i ämnesblocken. I årskurserna 7–9 ska siffran 2 anges i ämnesblocken samhällsorienterande ämnen och naturorienterande ämnen. Siffran 2 ska även anges i det av ämnena svenska eller svenska som andraspråk som eleven inte läst samt i ämnena moderna språk (elevens val eller språkval), modersmål och teckenspråk när eleven inte läst dessa ämnen. Av 15 § framgår slutligen att rättelser och ändringar av betyg ska anges i betygskatalogen. Om ett betyg rättas eller ändras ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Rättelser och ändringar ska dateras och signeras på samma sätt som anges i 7 §. Det ska framgå av betygskatalogen om det är en rättelse eller ändring som är beslutad.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att beslut om betyg inte dokumenteras i en betygskatalog på föreskrivet sätt. Skolinspektionens utredning visar att det finns flera felaktigheter i betygskatalogen. Utredningen visar att det i betygskatalogerna för höstterminen 2023 och vårterminen 2024 saknas datering och signaturer från betygssättande lärare för samtliga betyg i ämnet modersmål samt för några betyg i ett flertal ämnen gällande en elev. Utredningen visar vidare att i de fall två lärare har fattat beslut om betyg, såväl i de fall då undervisningen har bedrivits av en olegitimerad lärare och beslutet fattats tillsammans med en legitimerad lärare som i de fall då undervisningen har bedrivits av två lärare gemensamt, har endast en lärare signerat betygen i betygskatalogen. Detta är en brist. Vidare bedömer Skolinspektionen att det är en brist att inte varje betyg har en signatur. Då varje betyg är ett beslut ska det vid varje betyg finnas en egenhändig signatur med datering.

Därutöver visar utredningen att det i betygskatalogen avseende vissa ämnen och årskurser anges två namn som betygssättande lärare trots att bara en lärare har beslutat om betyg. Skolinspektionen bedömer att det är en brist eftersom lärare som inte har beslutat om betyg inte heller ska finnas med i betygskatalogen. Utredningen visar också att det, i såväl betygskatalogen för höstterminen 2023 som för vårterminen 2024, förekommer att flera betyg har strukits över och ersatts med nytt betyg. Det framgår inte av betygskatalogen om dessa justeringar är ändringar eller rättelser. Det nya betyget saknar också datering i samtliga fall och signering i vissa fall. Även detta är en brist. Slutligen bedömer Skolinspektionen att det är en brist att siffran 2 används på felaktigt sätt i betygskatalogen. Skolinspektionens utredning visar att siffran 2 används i fler ämnen än vad föreskrifterna tillåter.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Helsingborgs kommuns verksamhet vid Slottsvångsskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller dokumentation i betygskatalog. Det finns därför skäl att förelägga Helsingborgs kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Arbetet med extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inskickad dokumentation framgår att rutinen för arbetet med extra anpassningar är att lärare arbetar med ledning och stimulans och om det befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning som minst ska uppfyllas, ska ansvarig pedagog utarbeta extra anpassningar och vid behov ska detta göras tillsammans med specialpedagog/speciallärare. Extra anpassningar dokumenteras och följs upp av ansvarig pedagog.

Lärare som undervisar i årskurserna F-4 uppger i intervju att de arbetar enligt ovannämnda rutin och att de följer upp extra anpassningar tillsammans med speciallärare. De säger att de har möjlighet att ge eleverna de extra anpassningar de behöver, även individuella anpassningar. Lärare som undervisar i årskurserna 5–9 bekräftar också att det är den rutinen de följer men en lärare säger att det inte alltid går att anpassa undervisningen för alla elever på grund av stora elevgrupper, brist på resurser och diskrepansen när det kommer till elevernas kunskapsnivå. Några andra lärare säger att de inte alltid hinner med att ge vissa anpassningar och att exempelvis en-till-en-stöd, enskilda genomgångar, individuella instruktioner och igångsättning sällan hinns med. En representant för elevhälsan säger att hen tycker att lärare har möjlighet att ge de extra anpassningar som är framtagna tack vare att det i många klasser eller ämnen finns två lärare i klassrummet, men tillägger att det är svårare om läraren är ensam i klassrummet. En annan representant berättar att det finns en ny organisation för årskurserna F-2 med färre elever i varje grupp och att det ger större möjlighet att ge alla elever de extra anpassningar de behöver. Rektorn uppger att alla elever får de extra anpassningar de har behov av och att hen inte hört från lärarna att de inte alltid skulle hinna med vissa extra anpassningar som är framtagna. Hen säger att det är en utmaning och att det är svårt att möta alla nivåer i en grupp. Hen uppger att de på skolan generellt jobbar med att förstärka kompetensen hos all personal för att förbättra differentieringen i undervisningen och att något som är en extra anpassning på en annan skola redan finns i undervisningen för alla elever hos dem. Däremot säger rektorn att hen, innan det fungerar fullt ut, måste säkerställa att eleverna får sina individuella extra anpassningar om det inte "sitter" på gruppnivå ännu. Rektorn uppger att hen säkerställt att alla elever får individuella extra anpassningar när anpassningar inte finns på gruppnivå men tillägger att om lärare upplever

att de inte hinner ge alla individuella extra anpassningar så skiljer sig rektorns och lärarnas bild åt och då får rektorn följa upp det med lärarna.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i arbetet med extra anpassningar på Slottsvångsskolan. Intervju med lärare i årskurserna 5–9 visar att lärare inte alltid har möjlighet att ge alla elever det stöd i form av extra anpassningar på individnivå som de är i behov av. Skälet till detta är enligt lärarna att de inte hinner ge eleverna detta stöd på grund av att det är stora elevgrupper, brist på resurser och diskrepans i elevernas kunskapsnivå. Att rektorn uppger att hens bild är att alla elever får de extra anpassningar de har behov av, föranleder ingen annan bedömning.

Åtgärdande arbete för att motverka kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever på låg- och högstadiet säger i intervjuer att de känner sig trygga på skolan medan samtliga intervjuade elever på mellanstadiet säger att de känner sig "så där" trygga. Majoriteten av eleverna uppger i intervjuer att lärare agerar när en elev utsätts för kränkande behandling men några elever säger att lärare inte alltid agerar. Lärare berättar i intervjuer att eleverna i en årskurs på mellanstadiet har ett grovt språkbruk och skapar oro i både klassrummet och utanför. På frågan om all personal agerar när det händer något svarar några lärare att inte all personal gör det. En lärare säger att hen väljer sina strider och att elever kan säga grova saker både till andra elever och till vuxna. Hen säger att många elever lyssnar när de har en relation till en lärare men att de kan vara otrevliga mot någon som de inte har en relation till, och att hen i de lägena inte går in och tar den konflikten. En annan lärare säger att hen inte hinner agera på allt som händer. En tredje lärare säger att hen upplever att majoriteten av personalen agerar och att de över lag är bra på det på skolan men att det dock kan vara svårt ibland att uppmärksamma allt när man förflyttar sig i korridoren. Samtliga representanter för elevhälsan säger att de inte identifierat att viss personal inte skulle agera vid kränkningar. Angående några elevers upplevelse att personal inte alltid agerar säger en lärare och

en representant för elevhälsan att de också fått till sig att elever tycker att personalen inte bryr sig men att det vid närmare utfrågning framkom att eleverna har andra förväntningar och en annan bild av vad det innebär att "agera". De säger att det framkom att lärare exempelvis sagt till och ringt hem men att eleverna vill att eleven ska få en konsekvens. Rektorn uppger i intervju att hans bild är att personal agerar vid kränkande behandling men att det finns några personer som inte gör som de borde. Hen säger att det nog kan stämma att det finns lärare som inte tycker att de kan gå in i alla situationer när de inte har en relation till en del elever. Hen säger att hen vill att all personal reagerar men att de också måste göra det på rätt sätt eftersom man annars kan förvärra situationen. Hen berättar vidare att de då får jobba med hur den pedagogen ska agera i de lägena i stället men även jobba på att lära känna eleverna och tillrättavisa på ett sätt som "eleverna köper". Hen säger att det finns några lärare som inte har bemästrat den konsten ännu. Rektorn uppger att de jobbar med de pedagogerna generellt men att de även arbetar med bemötande och ett positivt stödjande lärklimat på systematisk nivå.

Lärare uppger i intervjuer att de, när de får kännedom om att en elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling, anmäler det i huvudmannens system. Lärare som undervisar i årskurserna F-4 säger att de har pratat om vad som ska anmälas men att de kanske behöver prata mer om det. En lärare säger att det är bestämt att de ska anmäla så fort någon känner sig kränkt och en annan lärare säger att fysiska händelser anmäls oftare. Några lärare säger att de ibland inte hinner göra en anmälan men att de har mycket samtal med vårdnadshavare och följer upp situationer direkt. Några lärare säger att de väljer bort att anmäla vissa situationer och en lärare förtydligar att elever ibland blir vänner igen på kort tid och att det då känns onödigt att anmäla. Lärare som undervisar i årskurserna 5-9 säger att de anmäler när det handlar om en "riktig" kränkning och att det exempelvis kan vara när man blir fysiskt kränkt eller blir kallad något efter hudfärg eller sexuell läggning. De säger vidare att det är svårt att veta om all personal anmäler de kränkningar de får kännedom om men samtliga säger att de har gjort anmälningar. Representanter för elevhälsan säger att rektorn nog har en bättre bild av om all personal anmäler det som borde anmälas. De säger vidare att skolan har trygghet och studiero som fokusområde och en representant säger att de jobbar proaktivt och förebyggande och att det är det viktiga, kränkingsanmälningar i all ära. Samtliga representanter säger att de inte känner till fall där ett barn blivit kränkt men det inte finns någon anmälan. Rektorn uppger också att hen inte fått kännedom om kränkningar som inträffat men som inte anmälts och hen säger att det snarare är tvärtom att det som personalen anser vara en kränkning tycker eleverna inte är en kränkning. På frågan om även sådana situationer anmäls svarar rektorn att det görs ibland. Hen förtydligar och säger att personal ibland anser att ett uttryck är en verbal kränkning men

att eleverna tycker det är en jargong och att de efter samtal säger att de inte upplevt sig kränkta. Rektorn säger att skolan ibland behöver utreda sådana fall ändå men hen säger att lärarna känner eleverna och kan ta reda på om de talar sanning eller inte. Rektorn säger att de har diskussioner om vad en kränkning är och var gränsen går men att de också har samtal om att det är en bedömning som behöver göras från fall till fall. Rektorn uppger vidare att hen upplever att de på skolan har en hyfsad bra balans i antalet anmälningar och att det kanske finns lärare som behöver göra fler anmälningar men att personalen i stort sett anmäler det som behöver anmälas. Rektorn säger vidare att personalen är ganska bra på att anmäla, att de pratar med varandra för att få stöd och att de ibland frågar rektorn om de ska göra en anmälan och att svaret då alltid är ja. Rektorn säger att anmälningar som kommer till hen också automatiskt skickas till huvudmannen.

Rättslig reglering

Enligt 1 kap. 5 § skollagen ska var och en som verkar inom utbildningen aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Av 5 kap. 6 § skollagen framgår att personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet.

Av förordning (2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22), 2.1 Normer och värden, framgår att alla som arbetar i skolan aktivt ska motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper. Vidare framgår att lärare ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling.

Av 6 kap. 10 § skollagen framgår att en lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans åtgärdande arbete för att motverka kränkande behandling. Skolinspektionens utredning visar att inte all personal på Slottsvångsskolan agerar och inte heller anmäler till rektorn då en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling. Även om utredningen visar att majoriteten av lärarna agerar vid och anmäler händelser som kan utgöra kränkande behandling, framgår av intervjuer att det finns personal som inte alltid gör det. Intervjuer med lärare visar att skälet till att några lärare inte alltid agerar är att de inte hinner eller att de

aktivt väljer att inte agera när de inte har en relation till eleverna. Intervjuer med lärare visar vidare att skälet till att några lärare inte anmäler händelser som kan utgöra kränkande behandling också är att de inte hinner eller att konflikten är löst och att de då anser att en anmälan är onödig.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Helsingborgs kommuns verksamhet vid Slottsvångsskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller arbetet med extra anpassningar och åtgärdande arbete för att motverka kränkande behandling. Utredningen visar att det finns lärare i vissa årskurser som inte hinner ge de extra anpassningar som är framtagna för elever som har behov av det men att arbetet med extra anpassningar i övrigt fungerar. Även om utredningen visar att det finns lärare som inte alltid agerar och anmäler händelser som kan utgöras kränkande behandling, framkommer det av samtliga intervjuer att skolan har ett fungerande arbete för att motverka kränkande behandling på skolan samt att majoriteten av skolans personal agerar och anmäler kränkande behandling till rektorn. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristerna som mindre allvarliga och finner därför skäl att tilldela Helsingborgs kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Garanterad undervisningstid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Inför tillsynen har Skolinspektionen tagit del av huvudmannens fördelning av undervisningstid (hädanefter benämnd timplan). Av timplanen framgår att huvudmannen har fördelat för lite tid i ämnet idrott och hälsa på högstadiet samt i ämnet teknik på mellanstadiet. Därutöver framgår inte av timplanen hur många undervisningstimmar huvudmannen har fördelat i respektive ämne i SO och NO på mellan- och högstadiet. Rektorn uppger i intervju att dokumentet med huvudmannens fördelning av undervisningstid är en sammanställning och att det eventuellt har skett ett överföringsfel. Hen säger också att det finns planerat hur många undervisningstimmar eleverna ska få i respektive ämne i SO och NO på mellan- och högstadiet.

Huvudmannen har den 6 september 2024 inkommit med en uppdaterad timplan. Av den framgår att undervisningstiden i samtliga ämnen är fördelad i enlighet med lagstadgad timplan samt att det nu framgår antal fördelade timmar i respektive ämne i SO och NO för mellan- och högstadiet.

Rektorn uppger i intervju att det är huvudmannens timplan som också ligger till grund för schemaläggningen. Rektorn säger att timmarna först görs om till minuter och sedan fördelas på 34 undervisningsveckor, då det ibland försvinner timmar eller dagar till schemabrytande aktiviteter. En lärare uppger i intervju att hen konstaterat att eleverna på högstadiet hade för lite undervisningstid utlagt i schemat i ämnet bild jämfört med huvudmannens timplan. Hen säger att hen lyft det med ledningen, men att eleverna i årskurs 9 fortfarande inte har tillräckligt med undervisningstid i schemat. Rektorn uppger att det stämmer att de pratat om undervisningstiden i ämnet bild men att hen räknat på antalet timmar eleverna får enligt schemat och att det matchat timplanen. I samband med huvudmannens komplettering den 6 september 2024, uppger rektorn att det för högstadiet i ämnet bild tidigare var schemalagt 43 undervisningsminuter i veckan under läsåret 2024/2025, men att eleverna enligt huvudmannens timplan ska ha 47 minuter i veckan. Rektorn uppger att det justerats nu och att eleverna nu har 47 minuter schemalagd undervisning i ämnet bild i veckan. Rektorn uppger också att hen granskat klassernas schema bakåt i tiden för att säkerställa att eleverna i årskurs 9 totalt sett får sin garanterade undervisningstid för högstadiet i ämnet bild.

Rättslig reglering

Av 10 kap. 5 § skollagen framgår att den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar. Enligt 9 kap. 3 § skolförordningen (2011:185) finns bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) i bilaga 1 till skolförordningen.

I bilaga 1 anges vidare för varje ämne och stadium den undervisningstid i timmar som elever i grundskolan minst har rätt till.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Helsingborgs kommun nu bryter mot bestämmelserna när det gäller garanterad undervisningstid. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inskickad dokumentation framgår att sex frånvaroutredningar har gjorts under läsåret 2023/2024. Av inskickad frånvarostatistik för eleverna framgår att betydligt fler än sex elever har haft hög frånvaro under det senaste läsåret. Såväl lärare, representanter för elevhälsan och rektorn uppger i intervjuer att elevernas frånvaro följs upp regelbundet genom att mentorer får mejl med frånvarostatistik varannan vecka. Lärare säger att de diskuterar elevers frånvaro i arbetslagen och att de tar kontakt med vårdnadshavare. Om elever har upprepade eller längre frånvaro säger såväl lärare, representanter för elevhälsan och rektorn att lärare tar kontakt med socialpedagog eller specialpedagog och att ärendet sedan tas upp på elevhälsoteammöten. Även representanter för elevhälsan lyfter ärenden som de anser behöver diskuteras när de har sina frånvaroavstämningar två till tre gånger per termin. Rektorn uppger att de på elevhälsoteammöten följer upp frånvaron på organisations-, klass- och individnivå. Hen säger att de på elevhälsoteammöten tittar på ärendet och i diskussion bestämmer vilka insatser som behövs. Såväl lärare, representanter för elevhälsan och rektorn säger att de på skolan har kännedom om vad elevers frånvaro beror på, att vissa elever har haft en problematisk frånvaro sedan lång tid tillbaka och att de då inte gör nya frånvaroutredningar, men att de fortsätter arbeta med ärendena. Rektorn uppger att det, utöver de sex fall där det gjorts en frånvaroutredning, finns flera fall där det varit uppenbart obehövligt att utreda orsaken. Rektorn förklarar att mentorn oftast vet vad frånvaron beror på och att det exempelvis händer att elever är bortresta under perioder, trots att de inte beviljats ledighet.

Rättslig reglering

Av 7 kap. 19 a § skollagen framgår att om en elev har upprepade eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 17 § ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Garantin för tidiga stödinsatser

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, representanter för elevhälsan och rektorn framgår att förskollärare och lärare använder de nationella kartläggningsmaterialen i förskoleklass, de nationella bedömningsstöden i årskurs 1 och de nationella proven i årskurs 3. Lärare i förskoleklass säger att hen gör en sammanställning av resultaten på de nationella kartläggningsmaterialen och att hen därefter, tillsammans med specialläraren, gör en särskild bedömning för de elever där de ser en indikation på att de inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning. Därefter anpassar läraren sin undervisning och material utifrån vad resultaten visat. Lärare som under förra läsåret undervisade eleverna i årskurs 1 säger att de elever som efter genomförandet av bedömningsstöden riskerade att inte uppfylla kriterierna för bedömning redan hade uppmärksamats och fått extra anpassningar. Även lärare som under förra läsåret undervisade eleverna som gick i årskurs 3 uppger att eleverna som inte uppfyllde kriterierna för bedömning efter genomförandet av nationella prov redan hade extra anpassningar och att vissa elever även hade fått stödinsatser av speciallärare. Representanter för elevhälsan säger att de har ett årshjul för F-3 som bland annat innefattar två analysmöten varje termin med undervisande lärare och speciallärare där kunskapsresultat följs upp. De säger att de gör en särskild bedömning för de eleverna som de är oroliga för och som har en långsam progression. Även rektorn uppger att den särskilda bedömningen görs enligt skolans årshjul och att analysmötena sker i anslutning till att kartläggningarna, bedömningsstöden och proven genomförts. Rektorn förklarar att de på skolan har elever med stora stödbehov och att det ofta handlar om språkliga svårigheter. Hen säger att de har särskilda insatser för detta och att de gör en särskild bedömning i de fall extra anpassningar och ledning och stimulans inte bedöms vara tillräckliga för elever. Lärare, elevhälsans representanter och rektorn uppger också att det sker en överlämning från förskoleklass till årskurs 1 och från årskurs 3 till årskurs 4. Lärare berättar att lärare, speciallärare/specialpedagog och blivande undervisande lärare vid överlämningen pratar om elevernas behov, vilka extra anpassningar eleverna har haft, vad som fungerat och vad eleverna eventuellt behöver mer av.

Rättslig reglering

Enligt 3 kap. 4 § skollagen ska det göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i förskoleklassen, om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 och 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik. Därutöver

framgår att det ska göras en särskild bedömning av en elevs kunskaper i lågstadiet i grundskolan, om det utifrån användning av ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 3. Om det efter en sådan bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för den aktuella skolformen, ska det skyndsamt planeras stöd i form av extra anpassningar eller göras en anmälan till rektorn. Av 3 kap. 4 b § skollagen framgår att det i slutet av förskoleklassen och i slutet av lågstadiet i grundskolan ska genomföras en uppföljning av stöd som getts i form av extra anpassningar i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Resultatet av denna uppföljning ska överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs.

Av 8 kap. 2 § skolförordningen, framgår att nationella kartläggningsmaterial ska användas i förskoleklassen för att kartlägga elevernas språkliga medvetenhet och matematiska tänkande. Av 9 kap. 20 och 21 §§ skolförordningen framgår att nationella prov ska användas i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 3. Av 9 kap. 22 b § skolförordningen framgår att nationella bedömningsstöd ska användas i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 1.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Helsingborgs kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller garantin för tidiga stödinsatser. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Skolans arbete med särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Anmäla och starta utredningar om behov av särskilt stöd

Av inskickad dokumentation framgår att tre anmälningar om behov av särskilt stöd har inkommit under föregående läsår och för samtliga anmälningar har utredning startats. Lärare säger att de tar kontakt med speciallärare/specialpedagog och bokat ett möte om de upptäcker att extra anpassningar inte räcker. Lärarna säger att de under mötet diskuterar extra anpassningar och om de inte hittar andra sätt att stötta eleverna gör de en anmälan om särskilt stöd och speciallärare/ specialpedagog tar ärendet vidare till elevhälsoteamet (EHT). Representanter för elevhälsan och rektorn bekräftar lärarnas utsagor men säger att de egentligen har skapat

en ny rutin för anmälan genom en blankett, en rutin som kanske inte har satt sig än. Rektorn säger att så länge lärare anmäler på det ena eller andra sättet så räcker det. På frågan om varför det inte finns fler anmälningar med tanke på de låga kunskapsresultaten och elevernas stödbehov svarar rektorn att lärarna jobbar mycket med ledning och stimulans samt med extra anpassningar inom ramen för ordinarie undervisning. Rektorns bedömning är att de flesta elevers behov kan mötas i ordinarie undervisning men om det inte fungerar leder det till en anmälan. Hen förklarar att det som kanske är särskilt stöd på en annan skola redan finns i klassrummen på Slottsvångsskolan. Rektorn säger att det inte finns elever på skolan vars behov av särskilt stöd borde ha anmälts men som inte anmälts samt att lärarna och specialpedagog/speciallärare har god koll på elevernas stödbehov.

Majoriteten av lärarna säger att de tror att det alltid startas en utredning om särskilt stöd när en anmälan har inkommit men några lärare som undervisar i de lägre årskurserna säger att det inte alltid startas. De säger att de fått som återkoppling efter att de gjort anmälan att en utredning inte startats för att eleverna är för små eller för att de inte har tid att ta upp det på elevhälsoteammötet. Angående utredningar som inte startas med motivering att eleverna är för små handlar det enligt lärare om utredningar för neuropsykiatriska funktionsnedsättningar eller dyslexi. Lärare som undervisar på mellan- och högstadiet säger att de inte upplever att anmälningar om särskilt stöd blir liggande och de har inte hört att EHT inte skulle hinna starta utredningar. Representanter för elevhälsan säger att de har möjlighet att starta utredningar skyndsamt och att de gör det. De delar inte bilden som några lärare har av att det inte startas utredningar för att elever är för små eller för att de inte hinner ta upp ärendet på elevhälsoteammötena. De säger att när det gäller läs- och skrivsvårigheter kan de dock inte skicka ärendet vidare till utredning förrän eleven går i årskurs 3 och att de inte gör egna utredningar om det gäller eventuell dyslexi. Vidare uppger rektorn att det alltid startas en utredning när en anmälan kommer in och att det är hen som fattar formellt beslut om att starta utredning.

Åtgärdsprogram

Skolinspektionen har under besöket tagit del av fem åtgärdsprogram samt ett beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram. Av åtgärdsprogrammen framgår elevens behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses. Det framgår även när åtgärdsprogrammen ska utvärderas och vem som är ansvarig för utvärderingen. Några åtgärdsprogram saknar information om när åtgärdsprogrammet ska följas upp och vem som är ansvarig för uppföljningen. Representant för elevhälsan säger att det är en dokumentationsmiss från hans sida men att hen följer upp åtgärdsprogrammen löpande och har tät kontakt med vårdnadshavare. Även lärare och rektorn uppger att specialpedagog är noga med att följa upp åtgärdsprogrammen. Vidare

framgår inte av ett åtgärdsprogram för en elev med anpassad studiegång vilka ämnen som anpassats bort, utan det anges enbart att eleven ska läsa mer av ett ämne och när det sker. Representant för elevhälsan säger att hen uppdaterat åtgärdsprogrammet häromdagen och att det nu framgår vilka ämnen som anpassats bort. Vidare framgår av samtliga åtgärdsprogram att eleven och elevens vårdnadshavare har getts möjlighet att delta när åtgärdsprogrammet utarbetats och en överklagandehänvisning finns. Rektor har fattat beslut om särskilt stöd i form av anpassad studiegång eller enskild undervisning. Representanter för elevhälsan med specialpedagogisk kompetens säger i intervju att de kan fatta beslut om åtgärdsprogram som inte innefattar anpassad studiegång eller enskild undervisning och de uppger att de tar kontakt med vårdnadshavare och att beslutet skickas hem så vårdnadshavare har möjlighet att överklaga.

Huvudmannen har den 6 september 2024 inkommit med ett antal uppdaterade åtgärdsprogram. Av de uppdaterade åtgärdsprogrammen framgår nu vem som är ansvarig för uppföljningen och när det ska ske. Det framgår nu också för den elev som har anpassad studiegång vilka ämnen som anpassats bort.

Av intervjuer med lärare och representanter för elevhälsan framgår att åtgärderna i åtgärdsprogrammen är framtagna utifrån de behov som utredningen visat och att alla elever också får åtgärder i enlighet med åtgärdsprogrammen.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om det befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 3 kap. 5 § skollagen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att en elevs behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd.

Enligt 3 kap 9 § skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt

stöd ska ges enskilt enligt 11 § eller i form av anpassad studiegång enligt 12 §. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Av 3 kap. 12 § skollagen framgår att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång).

Av 28 kap. 16 § skollagen framgår att beslut av en rektor får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd i fråga om åtgärdsprogram enligt 3 kap. 9 §, särskilt stöd enskilt enligt 3 kap. 11 §, eller anpassad studiegång enligt 3 kap. 12 §.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Helsingborgs kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller skolans arbete med särskilt stöd. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Eleverna på lågstadiet uppger att det generellt råder studiero och att de kan koncentrera sig på lektionerna. Eleverna på mellanstadiet och högstadiet uppger däremot att det är bristande studiero och att de ofta inte kan koncentrera sig. De säger att det oftast är några elever som stör och att lärare då har svårt att skapa studiero. Eleverna på högstadiet säger att vissa lärare brukar skicka ut elever som stör och att det hjälper ibland.

Lärare berättar att det finns svårigheter med studieron i framför allt två klasser på mellanstadiet och högstadiet och de ger exempel på olika åtgärder som skolan har satt in. Bland annat har en klass på mellanstadiet fått en resursperson och eleverna har haft samtal i grupper med kuratorn. På frågan om vad lärarna gör när elever upprepat stör ordningen svarar de att de då har samtal med eleverna. De säger att när de vet vad elevernas beteende beror på kan de sätta in anpassningar så som exempelvis att eleven ska lämna klassrummet och ta en bensträckare. Om det sker upprepade gånger säger en lärare att hen till slut blir tvungen att utvisa eleven från klassrummet.

Representanter för elevhälsan berättar att de har identifierat bristande studiero i årskurs 6 och årskurs 8 och att de har initierat olika insatser så som exempelvis strukturer och rutiner för lektionsstart men att de även har handledning med enskilda lärare. Flera representanter för elevhälsan säger

att de vid observationer i klassrummen såg att en avgörande faktor för studiero är ledarskapet i klassrummet och att de därför arbetar med kompetensutveckling kring ledarskapet i klassrummet.

Rektorn säger att hens bild av studieron på skolan stämmer väl överens med det som uppgetts i andra intervjuer. Hen berättar att studiero är ett prioriterat område på skolan, även när det gäller kompetensutveckling, och att elevhälsan arbetar med studieron i sitt förebyggande och främjande arbete. Rektorns bild är att de känner till var utmaningar finns samt hur och vilka insatser som behöver sättas in och ger exempel på flera insatser som genomförts. På frågan om hur de arbetar med elever som upprepat stör ordningen, svarar rektorn att de gör en utredning om upprepat ordningsstörande beteende. Hen säger att hen har gjort en sådan utredning under förra läsåret, men att mentorer och representanter för elevhälsan också har gjort flera sådana utredningar. Rektorn säger att utredningarna oftast utmynnat i att eleven har ett stödbehov och att de då gör en utredning om särskilt stöd om det inte räcker med extra anpassningar. Rektorn säger att hen ibland har behövt sätta in disciplinära åtgärder. Hen säger att den utredningen hen gjorde ledde till en avstängning men att hen också tror att hen även delade ut en skriftlig varning under förra läsåret. Rektorn säger att hen tycker att orsaken till elevers upprepade ordningsstörande beteende utreds och att skolan sätter in rätt åtgärder samt att utredningar antingen leder till stöd för eleven eller disciplinära åtgärder.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 9 och 10 §§ skollagen framgår att om en elev i förskoleklassen eller grundskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. Med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning, ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Helsingborgs kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller studiero. Ärendet ska därför avslutas även i denna del.

X Viveka Berglund

Beslutsfattare

Signerat av: Viveka Berglund

X Hanne Lernout

Föredragande

Signerat av: Hanne Lernout

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Eleonore Lindén medverkat.